«Тексерілді»
____
Тәрбие ісінің меңгерушісі:
Е.О.Килибаев
«_30_» _____08_____2022 ж

Бекітемін:
____
мектеп директоры:
М.А.Умбеталин

Кеңсахара орта мектебінің 2022-2023 оқу жылына арналған тәрбие ісі бойынша кешенді бағдарламасын жүзеге асыру жоспары.
9-класс жетекшісі: Д.А.Кульбаракова

2022-2023 оқу жылы

I. Тәрбиені нормативтік құқықтық қамтамасы зету

Тәрбие жұмысын ұйымдастырудың негізгі нормативтік құқықтық құжаттары:

1) Бала құқықтары туралы БҰҰ Конвенциясы;

2) Қазақстан Республикасының Конституциясы;

3) «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 26 желтоқсандағы № 518-IV Кодексі;

4) «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345 Заңы;

5) «Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы» Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 4 желтоқсандағы № 214-IY Заңы;

6) «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2018 жылғы 2 шілдедегі № 169-VI Заңы;

7) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы27 шілдедегі № 319 Заңы;

8) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 988 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;

9) ҚР БҒМ 2019 жылғы 15 сәуірдегі №145 бұйрығыменбекітілген «Рухани жаңғыру» бағдарламасын іске асыру жағдайындағы тәрбиенің тұжырымдамалық негіздері;

10) ҚР БҒМ 2020 жылғы 12 маусымдағы № 248 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасында өлкетануды дамытудың тұжырымдамалық негіздері.

11) «2022-2023 оқу жылында Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқау хат

І. Тәрбиені нормативтік құқықтық қамтамасы зету

Тәрбие жұмысын ұйымдастырудың негізгі нормативтік құқықтық құжаттары:

1) Бала құқықтары туралы БҰҰ Конвенциясы;

2) Қазақстан Республикасының Конституциясы;

3) «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 26 желтоқсандағы № 518-IV Кодексі;

4) «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345 Заңы;

5) «Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы» Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 4 желтоқсандағы № 214-IY Заңы;

6) «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2018 жылғы 2 шілдедегі № 169-VI Заңы;

7) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы27 шілдедегі № 319 Заңы;

8) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 988 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;

9) ҚР БҒМ 2019 жылғы 15 сәуірдегі №145 бұйрығыменбекітілген «Рухани жаңғыру» бағдарламасын іске асыру жағдайындағы тәрбиенің тұжырымдамалық негіздері;

10) ҚР БҒМ 2020 жылғы 12 маусымдағы № 248 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасында өлкетануды дамытудың тұжырымдамалық негіздері.

11) «2022-2023 оқу жылында Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқау хат

II. Ғылыми-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз ету

Орта білім беру ұйымдарында тәрбие жұмысын ұйымдастыру және өткізу бойынша барлық әдістемелік материалдар мына сайттарда орналастырылған: *https://www.nao.kz* («Білім беруді ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету. Әдістемелік құралдар»), *https://iite.unesco.org/ru/* («Жарияланымдар» бөлімі).

1.Аға тәлімгерлер мен педагог-ұйымдастырушыларға арналған әдістемелік құрал www.zhasulan.kz сайтында орналастырылған *https://www.zhasulan.kz/kz/project/view?id=14.*

2.Білім беру ұйымдарында білім алушылардың өзін-өзі басқару органдарын дамытудың «Мектеп/Студенттік парламент» тұжырымдамасы ҚР БҒМ 15.02.2021 жылғы №1-18-4/566-И шығыс хаты және *https://www.ziyatker.org/schoolparliament* сайты

3.Bilim Foundation» коғамдық қоры әзірлеген бейнематериалдар педагогтар мен ата-аналарға әдістемелік көмек ретінде тегін ұсынылады (сайттарға сілтеме: https://zhastar.org/application/parentspage, https://zhastar.org/application/ studentspage#1).

4.Жаңа мамандықтар атласы https://www.enbek.kz/atlas/ сайты

5.«Балалар және театр» ағартушылық жобасы *(https://www.ziyatker.org/detyteatr)*

6. «Оқушылар мен студент жастардың дебаттық қозғалысы» жалпы ұлттық мәдени-білім беру жобасының тұжырымдамасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Республикалық қосымша білім беру оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК сайтында орналасқан. *https://www.ziyatker.org/debatnoedvizheny).*

7.Киберқауіпсіздік, кибергигиена, кибермәдениет мәселелері бойынша мектепте оқыту семинарларын ұйымдастыру үшін материалдар:

1. https://cybersecuritymonth.eu/press-campaign-toolbox/ecsm- material/cybersecurity-spaces-workshops-on-cybersecurity-for-high-school-students (бұл сайтта «Ресурстар» бөлімінде пайдалы болатын құжаттар бар);

2. https://www.mcafee.com/blogs/consumer/importance-cybersecurity-lessons- schools/;

3. https://eu-acerforeducation.acer.com/education-trends/cybersecurity-how-to- teach-students-to-use-internet-responsibly;

4. https://www.youtube.com/watch?v=ULGILG-ZhO0 (ағылшын тіліндегі бейнелер барлық негізгі қағидаларды түсіндіреді);

III. Іске асыру тетіктері: тәрбиенің басым бағыттары бойынша іс-шаралар

1. Бағыты: Жаңа қазақстандық патриотизм мен азаматтықты тәрбиелеу, құқықтық тәрбие

Мақсаты: балалар мен жастардың патриоттық сана-сезімі мен өзіндік сана-сезімін қалыптастыру, Қазақстан Республикасының Конституциясына, мемлекеттік рәміздерге құрметпен қарауды тәрбиелеу, құқықтық мәдениетті қалыптастыру, олардың құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарас.

№	Тәрбие жұмысының атауы	Аяқталу нысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
1	1 қыркүйек – Білім күні «Білімге ұмтылу, еңбексүйгіштік және патриотизм»	Тәрбие сағаты		01.09
2	«Жолда жүру ережесін жадыңда ұста!» ЖЖЕ№1	Практикалық сабақ		17.10
3	«Менің мақтанышым – Рәміздерім»	Танымдық сабақ		17.04
4	16 желтоқсан – Тәуелсіздік күні «Тәуелсіздік таңы атқан күн»	Танымдық сабақ		12.12
5	Ер есімі- ел есінде. Т.Бигелдинов 100 жыл, М.Мәметова 100 жаста	Саяхат		08.09

2. Бағыты: Рухани-адамгершілік тәрбие

Мақсаты: жеке тұлғаның рухани-адамгершілік және этикалық принциптерін, оның адамгершілік қасиеттері мен көзқарастарын қайта құру туралы қазақстандық қоғам өмірінің жалпыадамзаттық құндылықтарына, нормалары мен дәстүрлеріне сәйкес келетін "Рухани жағырудың" құндылық негіздері туралы терең түсінік қалыптастыру; "Өзін-өзі тану" негізінде рухани-адамгершілік тәрбие беру.

.№	Тәрбие жұмысының атауы	Аяқталу нысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
1	А. Байтұрсынұлына – 150 жыл Ахмет мектебі - тәрбие мектебі	Танымдық сабақ		26.09
2	*«Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында* «Кітапхана – адамгершілік-рухани тәрбие орталығы»	Экскурсия сабақ		19.09
3	1 қазан – қарттар күні «Қарты бардың-қазынасы бар»	Кездесу		03.10
4	«Адам бойындағы асыл қасиеттер»	Презентация қорғау		28.11
5	«Бірлігі жарасқан, Тәуелсіз Қазақстан» халықтар достығы фестивалы	Фестиваль		24.04
6	Ұстазы жақсының ұстамы жақсы	Мерекелік құттықтау		31.10

3. Бағыты: Ұлттық тәрбие

Мақсаты: жеке тұлғаны жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарға, мемлекеттік тілге, Қазақстан халқының мәдениетіне құрмет көрсетуге бағыттау.

№	Тәрбие жұмысының атауы	Аяқталу нысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
1	5 қыркүйек – Тілдер күні «Тіл - тірегіміз, соғып тұрған жүрегіміз»	Эссе жазу		05.09
2	*«Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында* «Отбасымен сүйіп оқитын кітабым!»	Челлендж		26.12
3	15 қараша – ұлттық валюта күні «Теңге-ұлт мақтанышы»	Миллионер ойыны		14.11
4	«Қазақтың ұлттық ойындары»	Асық ойындары		27.02
5	«Нұр себеле, Ұлыстың ұлы күні!»	Мерекелік іс- шара		20.03

4. Бағыты: Отбасылық тәрбие

Мақсаты: неке және отбасы мүшелерін құрметтеу құндылықтарын тәрбиелеу; отбасылық культ; толыққанды отбасын құру үшін денсаулық құндылықтары; отбасы мен достарына деген адалдық; отбасылық дәстүрлер; жәдігерлер мен әдет-ғұрыптарды құрметтеу; ана болудың қасиеттілігі; сезім құндылықтары - сүйіспеншілік, адалдық, достық, ата-аналарды тәрбиелеу, олардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігі мен балаларды тәрбиелеу жауапкершілігін арттыру.

№	Тәрбие жұмысының атауы	Аяқталу нысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
1	«Отбасым – бақыт мекенім»	Фото-репортаж		12.09
2	Жеті атасын білген-ер	Дөңгелек үстел		16.01
3	«Ата-ана жұмысында бір күн» әлеуметтік жобасы	Жоба жасау		07.11
4	«Ана – өмір, ана - бақ»	Мерекелік іс-шара		06.03
5	Әке- отбасы діңгегі	Әкелер мектебі сабағы		10.04

5.Бағыты: Еңбек, экономика және экологиялық тәрбие

Мақсаты: кәсіби өзін-өзі анықтауға саналы қатынасты қалыптастыру, жеке тұлғаның экономикалық ойлауы мен экологиялық мәдениетін дамыту, қайталанбас құндылық ретінде табиғатты сүю; кіші Отан ретінде туған табиғатқа деген сүйіспеншілік.

№	Тәрбие жұмысының атауы	Аяқталу нысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
1	*«Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында* «Кітап - сарқылмас қазына» мәнерлеп оқу байқауы	Танымдық сағат		13.02
2	«Таза әлем» Қалдықтарға екінші өмір сыйла!	челлендж		20.02
3	Құқық бұзушылықтың алдын алу.ЖЖЕ№4 Жол белгілері және жолға салынатын таңбалар.	Бұрыш жасау		21.11

6.Бағыты: Көпмәдениетті және көркем-эстетикалық тәрбие

Мақсаты: әр адамның интеллектуалдық мүмкіндіктерін, көшбасшылық қасиеттері мен дарындылығын, сондай-ақ ақпараттык мәдениетті, соның ішінде балалардың кибер мәдениеті мен кибер гигиенасын дамытуды қамтамасыз ететін мотивациялық кеңістікті қалыптастыру.

№	**Тәрбие жұмысының атауы**	**Аяқталу нысаны**	**Жауаптылар**	**Орындалу мерзімі**
1	Досы көпті жау алмайды	Сауалнама. Тәрбие сағаты		24.11
2	«Арайлы алтын күз» мерекесі	Жәрмеңке		10.10
3	*«Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында «Кітап оқуға бес кеңес»*	Әңгімелесу		13.03
4	Ұялы телефонның пайдасы мен зияны. ЖЖЕ№3 Жол жүргізушілердің көзімен.	Практикалық сағат		09.01

7.Бағыты: Зияткерлік тәрбие, ақпараттық мәдениет тәрбиесі

Мақсаты: Жалпы мәдени мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру, жеке тұлғаның өнер мен шынайылыққа эстетикалық объектілерді кабылдауға, меңгеруге, бағалауға дайындығын дамыту, оның ішінде "Ұшқыр ой алаңы" мектеп оқушыларының дебаттық қозғалысы" жалпыұлттық мәдени-білім беру жобасын іске асыру арқылы білім беру ұйымдарында полимәдени орта құру, эстетикалық талғам мен сезімнің эстетикалық санасын, халықтардың ұлттық мәдениеттері құндылықтарына көркемдік-эстетикалық сезімталдықты қалыптастыру.

№	**Тәрбие жұмысының атауы**	**Аяқталу нысаны**	**Жауаптылар**	**Орындалу мерзімі**
1	*«Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында* «Асыл сөзді іздесен, Абайды оқы, ерінбе!»	Қара сөздер жаттау		15.05
2	«Кім жүйрік?» интеллектуалды сайыс	Интеллектуалды ойын		06.02
3	Қазақстанның БҰҰ құрамына кіргеніне 30 жыл	Ақпараттық сағат		05.12
4	Ән көңілдің- ажары. Р.Бағланова -100 жаста	Шығармашылық		03.04

		пен танысу		
5	Жол тәртібін білейік! Бағдаршам. ЖЖЕ №5	Ойын сайыс		19.12

8. Бағыты: Дене шынықтыру, салауатты өмір салты

Мақсаты: салауатты өмір салтының, дене шынықтыру мен спорттың, дене шынықтырудың құндылығын, өз денсаулығына жауапкершілікпен қарау құндылығын қалыптастыру.

№	**Өткізілетін іс шара**	**Аяқталу нысаны**	**Жауаптылар**	**Орындалу мерзімі**
1	Денсаулық күні «Дұрыс тамақтану – денсаулықтың басты кепілі» дөңгелек үстел	дөңгелек үстел		23.01
2	Шынықсаң шымыр боласың! Эстафеталық сайыс	Спорттық сайыс		11.05
3	«Алақай жаз!» Жазғы демалыс кезіндегі балалардың өмір қауіпсіздігі	Қорытынды сабақ		22.05

2022-2023 оқу жылына 9 сыныптың арналған тәрбие жұмысының жылдық талдау есебі

Мектептегі тәрбие жұмыстары – жас ұрпақтың адамгершілік, патриоттық, рухани, отбасылық, мәдени және зияткерлік дамуына бағытталған маңызды үдеріс. 2022-2023 оқу жылында мектепте бекітілген тәрбие жұмыстары жоспары жүйелі түрде орындалып, оқушылардың жан-жақты дамуына ықпал етті.

1. Азаматтық-патриоттық және құқықтық тәрбие бағыты

Бұл бағытта оқушыларға еліміздің тарихы мен егемендігін ұғындыру, азаматтық жауапкершілік пен құқықтық сана қалыптастыру мақсаты көзделді.

- **1 қыркүйек – Білім күніне** арналған «Білімге ұмтылу, еңбексүйгіштік және патриотизм» тақырыбындағы тәрбие сағатында оқушылардың білімге деген қызығушылығы мен азаматтық борышы туралы түсінігі кеңейді.
- **Тәуелсіздік күніне арналған «Тәуелсіздік таңы атқан күн»** танымдық сабағы патриоттық рухты көтеруге септігін тигізді.
- **«Менің мақтанышым – Рәміздерім»** тақырыбындағы сабақта ұлттық рәміздерге деген құрметті арттыру жұмыстары жүргізілді.
- **Қазақстанның БҰҰ құрамына кіргеніне 30 жыл** толуына арналған ақпараттық сағат халықаралық ұйымдардың маңызын түсінуге көмектесті

2. Құқықтық сауаттылық және жол ережелері

- «**Жолда жүру ережесін жадыңда ұста!**» атты ЖЖЕ №1 және «**Жол тәртібін білейік! Бағдаршам**» ойын-сайысы арқылы оқушылардың жол қозғалыс ережелерін меңгеруі бақылауға алынып, практикалық машықтары дамыды.

3. Ұлттық тәрбие және рухани жаңғыру

Ұлттық мәдениетке, дәстүрге, тілге құрмет – басты назарда болды:

- **5 қыркүйек – Тілдер күніне** арналған эссе жазу арқылы оқушылар ана тіліне деген көзқарастарын білдірді.
- **«Қазақтың ұлттық ойындары»** атты асық ойыны оқушылардың ұлттық салт-дәстүрге қызығушылығын оятты.
- **«Жеті атасын білген – ер»** дөңгелек үстелі арқылы ұлттық шежіре мен ата-бабаға құрмет үйретілді.

□ **4. Зияткерлік және шығармашылық даму**

- **«Кім жүйрік?»** интеллектуалды сайысы мен **«Миллионер» ойыны** арқылы оқушылардың логикалық ойлауы, қаржылық сауаттылығы дамыды.
- **«Асыл сөзді іздесең, Абайды оқы, ерінбе!»** атты Абай қара сөздерін жаттау шарасы рухани тәрбие мен әдеби сауаттылықты арттырды.
- **Роза Бағланова – 100 жыл** тақырыбында шығармашылықпен танысу сабағы оқушылардың өнерге деген қызығушылығын арттырды

□□□□ **5. Отбасы тәрбиесі**

Отбасы – тәрбие тірегі екендігі айқын көрсетілді:

- **«Отбасым – бақыт мекенім»** фото-репортажы мен **«Ата-ана жұмысында бір күн»** әлеуметтік жобасы отбасылық қарым-қатынасты нығайтуға бағытталды.
- **«Әке – отбасы діңгегі»** атты әкелер мектебі сабағы мен **«Ана – өмір, ана – бақ»** мерекелік шарасы отбасындағы ата-ананың рөліне ерекше көңіл бөлді.

□ **6. «Оқуға құштар мектеп» жобасы**

Бұл жоба аясында:

- **«Отбасымен сүйіп оқитын кітабым!»** челленджі оқуға деген қызығушылықты арттырды.
- Әр оқушының оқу мәдениеті мен талғамы дамыды.

Қорытынды

Жалпы, оқу жылы барысында жоспарланған барлық іс-шаралар дер кезінде өткізілді. Оқушылар белсенділік танытып, тәрбие жұмыстары өз мақсатына жетті. Әсіресе, патриоттық және отбасылық бағыттағы іс-шаралар жоғары деңгейде ұйымдастырылды.

Ұсыныс:

- Алдағы жылы экологиялық тәрбие мен волонтерлік бағыттағы іс-шараларды күшейту.
- Оқушылардың өзін-өзі басқару ұйымының белсенділігін арттыру.
- Тәрбие жұмыстарын цифрландыру, медиа-контенттермен толықтыру.

Сынып жетекшісі : Д.А.Кульбаракова